

הבית והעלייה: וליחזי ברשות דבאן קיימי בו' וא"ת הלכא פשיטא ליה דליירי בנפול לרשות דחד מינייהו שכן רגילות הוא שאינו נופל בלמנוס צטוה וצריש צנא בנפול (דף 7.) פריך פשיטא דאם נפל הכותל דהוי של שניהם ומשני לא צריכא דנפל לרשות דחד וי"ל משום דלוקי לה הכא דמונחיס צל זה כמו צל זה פריך הכא פשיטא דהוה משמע ליה לאוקומה דמיא דהכא שנשנית לפנייה נסמון ועוד דהתם (ב) פריך ממון הסוגיא דשפיר פריך פשיטא: **ליבא** תהוי תיובתא דר"ג. דאמר פטור ואע"ג דטעמא דר"ג משום דלוקי ממונא צחוקת מריה והכא לאוקומנא דקיימי ברה"ר או בנפול או שאינה של שניהם שאין האחד ממונא יותר מחבירו מ"מ כהכי חשיב ממונא שאנו יודעין שהחזי שלו לכך פריך שפיר ועוד דכ"פ השואל (לעיל דף 74: וש) פירש דכל ממון המוטל בנספק חשיב כאלו שניהם ממונא: **כבר** רבא אטימר אפי' השבון שבודות. נראה לרי"ט שר"ל לפי חשבון שבורות ושלמות כמו שהן מעורבות שם במקום שנפלו דמה סברא הוא לומר שיכור ולא יקח כי אם שבורות דוקא כנגדו: **הבית והעלייה** שש שנים. בקונט' לא גרס של שנים ולר"ת נראה דאע"ג דמוקי לה בגמ' בשוכר ומשכיר מ"מ שייך ליתמי של שנים כיון דקמי צה בעל הבית ובעל עלייה ובגמרא דמוקי לה בשוכר ומשכיר (א) משום דבאחין שחלקו אין על התחנות לנטות תקרה אבל קשה אי אין עליו לנטות מאי קאמר בגמרא תחתון צנא לסקך צהריס שומעין לו למה צל לסקך כיון דאין מוטל עליו דבאחין שחלקו מיירי:

הבית והעלייה של שנים שנפלו שניהם חולקין בעצים ובאבנים ובעפר ורואין אלו אבנים העשויות להשתבר אם היה אחד מהן מכיר מקצת אבניו נוטלין ועולות לו מן החשבון: **גמ'** מדקתני רואין מכלל דאויכא למיקם עלייהו אי בחבסא נפיל אי בחבסא נפיל אי הכי רישא אמאי חולקין נחזי אי בחבסא נפיל עלייתא איתבור אי בחבסא נפיל תתייתא איתבור ילא צריכא דנפיל בליליא וליחזינהו בצפרא דפניניהו וליחזי מאן פניניהו ולישייליה דפניניהו בני רשות הרבים ואילו לעלמא וליחזי ברשות דבאן יתבן וליחזי אידך המוציא מחבירו עליו הראייה לא צריכא דיתבן בחצר דתרויהו אי נמי ברשות הרבים ואיבעית אימא שותפין בכי האי גוונא לא קפדי אהרדי: אם היה אחד מהן מכיר בו' והלה מה טוען אי דקאמר אין פשיטא ואי לא אמר אין למה נוטל אלא דא"ל איני יודע ליבא תהוי תיובתא דר"ג דאיתמר מנה לי בידך והלה אומר איני יודע רב הונא ורב יהודה אמרי חייב ר"ג ור' יוחנן אמרי פטור כדאמר ר"ג כגון שיש עסק שבועה ביניהן הכא נמי כגון שיש עסק שבועה ביניהן היכי דמי עסק שבועה כדרבא דאמר רבא מנה לי בידך והלה אומר אין לך בידי אלא חמשים והשאר איני יודע מתוך שאינו יכול לישבע ישלם: ועולות לו מן החשבון: סבר רבא למימר לפי חשבון שבודות אלמא כיון דאמר איני יודע ריע טפי א"ל אביי אדרבה הא ריע טפי מדהני ידע טפי לא ידע תו לית ליה ואידך כולהו דהאיך ניהו אלא אמר אביי הלפי חשבון שלימות אי הכי מאי קמהני ליה למלכנא רווחא אי נמי טינא דמעבדא: **מתני'** הבית והעלייה נפחתה העלייה ואין בעל הבית רוצה לתקן הרי בעל העלייה יורד ודר למטה עד שיתקן לו את העלייה ר' יוסי אומר התחתון נותן את התקרה והעליון את המעויבה: **גמ'** נפחתה בכמה רב אמר ברובה ושמואל אמר בארבעה רב אמר ברובה אבל בארבעה לא אמר ברובה אין אדם דר חציו למטה וחציו למעלה ושמואל זו אודא אלא דאמר ליה עלייה סתם לוגר ליה אחריתי אמר רבא לא צריכא דא"ל עלייה זו שאני משכיר לך כי סלקא סליק בהדה וכי נחית חות בהדה אי הכי מאי למימרא אלא אמר רב אשי דא"ל עלייה זו שעל גבי בית זה אני משכיר לך דהא שעביד בית לעלייה וכי הא דאמר רבין בר רב אדא אמר ר' יצחק מעשה באחד שאמר לחבירו דלית שעל גבי פרסק זה אני מוכר לך ונעקר הפרסק ובא מעשה לפני רבי חייה ואמר חייב אתה להעמיד לו פרסק כל זמן שהדלית קיימא **בעי ר' אבא בר ממל** כשהוא

א א ב ג מו" פ"ד מהל' שנים ה"ל נ סג עין פ"ט טו"ע ח"מ פ"י קמ"ט ע"ג:
ב ד ה מ"ה טו"ע טו"ע טו"ע:
ז ח טו"ע פ"ה מהל' שניות הלכה ח סג עין פ"ט טו"ע ח"מ פ"י קמ"ט ע"ג:
ד טו"ע ח"מ טו"ע טו"ע טו"ע:
טו ע"ג כ:

מוסף רש"י

רב הונא ורב יהודה אמרי חייב. לשלם בתבנות יב ב"ק פ"ה ט"ז כ"ג וטמא כרי ע"ף וע"ל צ"ג. רב נחמן ור' יוחנן אמרי פטור. מלגלג. ומכל מקום משענין ליה שפוטת התם שכן הוא מבניו שאינו יודע שהיא חיה לו בתבנות יב: וביק ק"ח. ללא ע"ף טמא מבניו. דהא אי נמי הו"ט ע"ן ליה אין לך כרי גלגל ח"י משענין ליה שפוטת התם (ביק ט"ט). שיש עסק שבועה ביניהן. שנתחייב לו שבעה טעמיה הוא אינו יכול לישבע דהא חזי יודע קאמר וע"ל צ"ג. אלא חמשים. הוה ליה מדה מקל ומתייב שבעה על שאר חזי יודע וע"ל צ"ג. דאמר חזי יודע וע"ל צ"ג.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה שניהם חולקין הכל לפי הגובה לפי מה שהאחד היה גבוה מחבירו: (ב) ח"מ ד"ה וליחזי וכו' דהתם מפורש ממון הסוגיא:

הגהות הגר"א

[א] ח"מ ד"ה הבית משום כו'. י"ב וי"ב דה"ל. ור"ף ורמב"ם כי דבחקי מודי רבנן ל"י יוסי ועי' ר"ף וע"ל ק"ז ב' ד"ה וכו' כו'. ועמ"ש רבתי נתי"מ פ"י קמ"ד ס"ק ד' ולא כמש"ש בליקוטו):

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] ח"מ ד"ה למא סבור כו' או בנפול שאינה של שניהם. מלך שאינה נמקך:

לעני רש"י

אשטרך [אישטורין]. שכבת טין המתקנת את רצפת הקומה השנייה של בית (בבבבבב). פליד"א [טרייליא]. דליות גפנים.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה שניהם חולקין הכל לפי הגובה לפי מה שהאחד היה גבוה מחבירו: (ב) ח"מ ד"ה וליחזי וכו' דהתם מפורש ממון הסוגיא:

הגהות הגר"א

[א] ח"מ ד"ה הבית משום כו'. י"ב וי"ב דה"ל. ור"ף ורמב"ם כי דבחקי מודי רבנן ל"י יוסי ועי' ר"ף וע"ל ק"ז ב' ד"ה וכו' כו'. ועמ"ש רבתי נתי"מ פ"י קמ"ד ס"ק ד' ולא כמש"ש בליקוטו):

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] ח"מ ד"ה למא סבור כו' או בנפול שאינה של שניהם. מלך שאינה נמקך:

לעני רש"י

אשטרך [אישטורין]. שכבת טין המתקנת את רצפת הקומה השנייה של בית (בבבבבב). פליד"א [טרייליא]. דליות גפנים.

התקרה שקורין אשטרי"ך דומה לו במקל ויעצו (א) ירושלם בספר עזרא (נחמיה ג.) ובגמרא (א) מפרש פלוגתאיהו: **גמ'** אבל בארבעה לא. שאינו מחוסר אלא מקום ה'הנחת כלי אחד וכנגדו יתן כלי אחר כגון מיצה או עריצה למטה וכשירצה להשתמש בו ישתמש: **חזיו למטה**. כלומר מקצת תשמישו למטה ומקצת תשמישו למעלה: **בארבעה**. כיון שנפחתה בארבעה יורד ודר בבית לגמרי ולא כפיין ליה לדור חזיו למעלה וחזיו למטה: **אודא**. מולו גרס לו: **לוגר** לו אחרים. אם יש לו ולמה אזי כופין את המשכיר לקולטו עמו בבית: **כי סלקא**. צעורה קיימת: **וכי נחסא**. אם תפחות נחית בהדה גור בבית: **דשעביד הבית לגבי עלייה**. דאי לא שעבדו למה ליה למימר שעל גבי בית זה והא קח חזי ליה דעלייה זו קאמר ליה: **דליה**. גפן מודלית שקורין פליד"א: **פרסקא**. אינן שפירוטו אפרסקין: **לכדו**

(ב) ב"ק ס"א ק: ק. קב. לעיל
עמ: ע"ז ו' (ב) ב"ק קסח.
הדרים ס: (ג) (לעיל ע"ו.
ושי"ט, ד) (לעיל ע"ו ושי"ט).
(ד) רש"י מ"ז בס' הרא"ש
אלו הרי"ף גרס לה.
(ה) (ב"ק לג. ג.) (א) ע"ז ו'
(ו) ס"ח חוקים, (ז) (זה לא
הס' חז"ל, ח) ופירשני
כפי יושלמי כ"ל.

לעזר רש"י

ארקולייט. קמרו. כ"פח.

מוסף רש"י

נתן לו דמי צמרו.
דמיים שלמד לכן נמכר
בשוק, דקמיה נזלו לשלם
כשעת היובל (לעיל
ע"ו) דמיקרא, ואש"ס
דמיקרא, ואש"ס
דמיקרא ש"י ע"י לריכס
למד חלום (ב"ק צ"ח) ק"י
בשתי לרי"מ ולא היב
לזה אלא דמי נמרו אכל
לא דמי שבו, או זה
יתן שכרו משלם וקח
הלמד (ש"ס פ) דקפירא
לזה לרי"מ כל המשנה
דמיקרא בעלוי קרא גולן
וטעם הלמד לעמו אש"ס
שהוא מעולה בשני דמיים
(ע"ז א.) רבי יהודה
אומר, אש"ס ק נמלא
זו משכר בשני ע"י
ז. אש"ס השבחה שהשנים
הלמד יתר על הציאה.
שהוא הצבע נתן לו.
בעל הלמד, אש"ס הציאה.
מקמי ועמי ושכר פטולה
בשכר יום ולא שכר שלם
כמו שהתנה עמו (ש"ס
ובי"ט לעיל ע"ו) דקניס
לזה להאי דשניה לזית
ידו על התחונה דלא
נמתי משבחא, וזכרו נמי
כוליה לא יתקול אלא יצאה,
ואש"ס יצאה ימיה על
השבח יתן לזאת השבח
שהשנים את הלמד, ואש
יצאה לתת את שכרו,
בגון שהשבח יתר על
השכר יתן שכרו (ב"ק
ע"ו) והדליש את שטריו.
המלוה והלוה המלוה צד
שליש, שהרי טורח היה
לשם למכור זוכר ופסחו
על השליש (ש"ס ב"ב
קסח.) יתן לו שטריו.
למלוה וחזרו וגינה זו
כל מה שכתבו בו נחמיה
(ד"ס ב"ב) הגיע זמן
ולא נתן. ולא פירע (ש"ס).
ר' יוסי אומר יתן.
השליש השטר למלוה ואש"ס
דלמכתא ה"ל, דפכר
היה לפרוע בלוחו המן,
קנה המלוה את השטר
(ש"ס) אש"סכתא. הנשמת
נחמה שלמד מבטיח את
מכירו לפתור עליו אש
לא יקיים מלא יתן קן
דלתי נתן לו מדעתו
וקן (לעיל ע"ו) היינו דבר
דלתי נתן לו מדעתו
אלא כותב על דבר שאינו,
דפכור שהוא יכול ללמד
ופעמים שמלמין אותו
(סנהדרין ב"ד) המבטיח
למכירו דבר על מנת
שנשבע דבר לעמוד וסומן
בלבו כשעת התנאי שיוכל
לקיים הדבר שביצע זמן
ושביעיה המון יתום ולא
יכול לקיים (ש"ס ב"ב
קסח.) דאמר לא קבי.
ואינו נתפס בתנאו ולא
יפטר בך (ש"ס). נתנו לו
זמן. ב"ד (ב"ק א.)

בשלשה מקומות שנה לנו ר' יהודה אסור לאדם שיהנה מממון חבירו לו: נוסף לו דמי למרו. אמר לכן כמו שמכר לו דקניה בשנינו ונמחייב מעות: ר' יהודה אומר. אש"ס כן תחייבו נמלא זה נהנה שזה הביאו לו מן השוק אלא מחזיר לו את המכר כמות שהוא צבוע וידו על התחונה: אש"ס השבח שהשנים הלמד יתר על היצאה שהוליא צבוע זה בסממין ועמי ושכר טרחה כשאר שכר יום: נוסף לו אש"ס היצאה. ולא מה שראוי בקבלתו דהוי טפי. ואש"ס ההולאה וכו': והשליש אש"ס שטריו. הפקידו צד נמאן לפי שדאג הלוה שיחזרו ומצבעו כל המזבז: ואמר לו. לזה לשליש: אש"ס אין אני נוסף לו. אש"ס המותר מכאן עד יום פלוני: וכן לו שטריו. ויחזור ומצבוע הכל: ודלמא. לא היא זה נהנה וזה לא חסר לא קאסר רבי יהודה אלא זה נהנה וזה חסר הוא דאסר ומתמיהן זה נהנה וזה חסר הוא דלמד ליה עמיה שאלה בונה חדשים משמרת לכותלאי שאלה בונה חדשים ופיס וכל הדמיים עלי ואמה משמירן בעשן לפני יצאתך: דהוה ליה משנה. וקנסא קניס ליה אכל זה נהנה זה לא חסר כגון לעיל (דף סד:) הדר בחצר חבירו בחצר דלא קיימא לאגרא והדר זה אפילו עבד למיגר דה"ל נהנה וזה אינו חסר אינו כרית להעלות לו שכר: ושמעין ליה וכו'. הכל אשמעין הכי: פסחון שצא לשנות. צבנן חומה שעליו מן היקוד עד הקורה: בגיול שומעין לו. אש"ס היה מתחילה מאבני גזית וזכא לשנותו כשנפלה ולבנות באבני גיול שומעין לו מפני שהוא מחזיק את הבנין שחומת גיול רחבה משל גזית טפח דלמד צפ"ק דבבא בתרא (דף ג.) בגיול זה נוסף ג' טפחים וזה נוסף ג' טפחים ובגזית זה נוסף טפחיים ומחלה זה נוסף טפחיים ומחלה. והתם מפרש גיול אבנים דלא משמע דמורשי דידהו מטפי צה טפח: כפיס. ארתי תלמי צבניי ורחבן טפח ומחלה ונתון ארתי מכאן וארתי מלאן וטפח אבנים דקות וסדי צבנייה והוי עובי החומה ד' טפחיים: צבניי. שלימות ואין עובי של כותל אלא כמות רוחבן והן ג' טפחים. כלל הדבר התחנות שמרכיב עובי הצנין ומחזיקו שומעין לו אש"ס ממעט חזוקו אין שומעין לו שהעליון טוענו למחר יפול ועליון צבא להכניד את המשא תחתון מעכב עליו וכל זמן שממעט כובדו שומעין לו: ארויס. בקורות של תקרה התחונה קמייירי וארויס (ממקיימין מן השקמין ומשאן כד: צא לשנות תחתון משקמים לארויס שומעין לו שמהנהו לעליון שממקיים וחוק מקוס מדרך רגליו. מארויס לשקמים אין שומעין לו

לומר שיהנה חלד לדע"ג זה נהנה חבירו שלא מדעתו. אש"ס שכן הדין היה נראה מיקנו חכמים שהיא חייב דליון לו ליהנות ואידך דלמד רבי יהודה אש"ס השבח כו' לדע"ג דגולן קונה בשנינו הכא תקינו דלא ליקני כיון שאין מתכוין לגול ולקנות משום דליון לו ליהנות מממון חבירו שחייבו הביאו מן השוק וטרח בו כדפירש בקונט' וא"ת לפי מאי דר"ס"ד שהשא לטעמא משום דאסור שיהנה מממון חבירו ולא משום דכל המשנה ידו על התחונה נהי דלא קני בשנינו משום שהבעלים טרחו להביאו מן השוק מ"מ לא הוה ליה למימר ידו על התחונה ואורכי דהמ"ל וילטעמין א"ר מן הדין לא קנאו בשנינו כיון שאינו מתכוין לקנות ומיהו מ"מ היה לו לימן שכר כפי מה שהשנינו צבניעם שחור ורבין תקנו שלא יהנה מממון חבירו שלא מדעתו דהיינו צבניעם השחור שעשה שלא מדעתו הלכך ידו על התחונה וגם משליש שטריו נמי אש"ס דלמכתא קניא הכא כיון שאין זו מתנה גמורה שאין נותנה בלב שלם תקנו חכמים שלא יהנה מלוה הימנו: אש"ס השבח יתר על היצאה. י"פ"י צירושלמי צפרק הגחל קמח (ב"ק דף ק: ד"ה אש"ס) לא לזה ולא לזה מאי. אין נראה לר"י פירוש הקונט' שפי' שצבע"ב רוצה למכור את הקרקע דבזה לא קמצעיה ליה דפשיטא דליון יכול למוכרו שהרי משועבד לזה לבנות עליה שם כשיראה ואי רוצה למכור הקרקע לעשות הבית ואין מוכר אלא כח שיש לו בחובה הא נמי פשיטא שצבע"ב זה יכול למוכרה דלמה לא ימכור כח שיש לו צה אלא נראה לר"י דמייירי שרואה צבע"ב לזרעה ובעל עליה אמר גם אני אורע שגם לי הקרקע משועבד לעליה או דלמא מני א"ל הדין אין לך כלום בקרקע אלא לענין העליה צבנ"ד: וכן בית הבד ב"ב. פי' בקונטרס דלירי צבנ"ד צבנ"ד שחלקו כמו פלוגתא דר' יהודה ורבין ולא צבוכ ומשכיר וקאם קשה דמשמע דמדפליגי הכא רב ושמואל בגמרא דמייירי צבוכ ומשכיר דומיא דהיה דפליגי לעיל ועוד אי צבנ"ד שחלקו מוטל על התחתון לבנות התקרה אחאי אצטרין לאוקמי היה דלעיל צבנ"ד העליה צבוכ ומשכיר לוקמה צבנ"ד שחלקו ואי האי וכן אנפחת העליה דלעיל קאי אחאי הפסיק צבנייה ולא הסמיכס: זמן

גמ' שיהנה מממון חבירו. שלא כמתנה עד שהיא מדעתו ונוחה לו: נוסף לו דמי למרו. אמר לכן כמו שמכר לו דקניה בשנינו ונמחייב מעות: ר' יהודה אומר. אש"ס כן תחייבו נמלא זה נהנה שזה הביאו לו מן השוק אלא מחזיר לו את המכר כמות שהוא צבוע וידו על התחונה: אש"ס השבח שהשנים הלמד יתר על היצאה שהוליא צבוע זה בסממין ועמי ושכר טרחה כשאר שכר יום: נוסף לו אש"ס היצאה. ולא מה שראוי בקבלתו דהוי טפי. ואש"ס ההולאה וכו': והשליש אש"ס שטריו. הפקידו צד נמאן לפי שדאג הלוה שיחזרו ומצבעו כל המזבז: ואמר לו. לזה לשליש: אש"ס אין אני נוסף לו. אש"ס המותר מכאן עד יום פלוני: וכן לו שטריו. ויחזור ומצבוע הכל: ודלמא. לא היא זה נהנה וזה לא חסר לא קאסר רבי יהודה אלא זה נהנה וזה חסר הוא דאסר ומתמיהן זה נהנה וזה חסר הוא דלמד ליה עמיה שאלה בונה חדשים משמרת לכותלאי שאלה בונה חדשים ופיס וכל הדמיים עלי ואמה משמירן בעשן לפני יצאתך: דהוה ליה משנה. וקנסא קניס ליה אכל זה נהנה זה לא חסר כגון לעיל (דף סד:) הדר בחצר חבירו בחצר דלא קיימא לאגרא והדר זה אפילו עבד למיגר דה"ל נהנה וזה אינו חסר אינו כרית להעלות לו שכר: ושמעין ליה וכו'. הכל אשמעין הכי: פסחון שצא לשנות. צבנן חומה שעליו מן היקוד עד הקורה: בגיול שומעין לו. אש"ס היה מתחילה מאבני גזית וזכא לשנותו כשנפלה ולבנות באבני גיול שומעין לו מפני שהוא מחזיק את הבנין שחומת גיול רחבה משל גזית טפח דלמד צפ"ק דבבא בתרא (דף ג.) בגיול זה נוסף ג' טפחים וזה נוסף ג' טפחים ובגזית זה נוסף טפחיים ומחלה זה נוסף טפחיים ומחלה. והתם מפרש גיול אבנים דלא משמע דמורשי דידהו מטפי צה טפח: כפיס. ארתי תלמי צבניי ורחבן טפח ומחלה ונתון ארתי מכאן וארתי מלאן וטפח אבנים דקות וסדי צבנייה והוי עובי החומה ד' טפחיים: צבניי. שלימות ואין עובי של כותל אלא כמות רוחבן והן ג' טפחים. כלל הדבר התחנות שמרכיב עובי הצנין ומחזיקו שומעין לו אש"ס ממעט חזוקו אין שומעין לו שהעליון טוענו למחר יפול ועליון צבא להכניד את המשא תחתון מעכב עליו וכל זמן שממעט כובדו שומעין לו: ארויס. בקורות של תקרה התחונה קמייירי וארויס (ממקיימין מן השקמין ומשאן כד: צא לשנות תחתון משקמים לארויס שומעין לו שמהנהו לעליון שממקיים וחוק מקוס מדרך רגליו. מארויס לשקמים אין שומעין לו

מפני שהן נוחין להשכר: להרכוש בחלונות. ממעט חזק הצנין והעליון מעכב עליו: להגביר את העליון לעלות ועוד שהתחתון חזק מן הגבוה: עליון צבא לשנות וכו'. טעמא דכולהו שומעין לו מפני שמהמעט כובד המשא והיכא דמוסיף על כובדו תחתון מעכב עליו שהתחתון אינו חושש אש"ס תפול החומה שכן התקרה ולמעלה: אין לו לא לזה ולא לזה. לבנות שעניים הם ובעל הקרקע רוצה למכור הקרקע: מאי. אש"ס ליה לבעל העליה בקרקע או לא: דדיינא הוא. אש"ס היה כדאמרינן ב"ב (דף ג.) כמה מפסיד שלישי. ימי קיומה היא ממהרת ליפול ממנת משא העליה: ב"ב (דף ג.) בית לעזר ימים וגינה אחת על גבו שחקק אדם כסלע תחתיה כגון כיפה והיה גינתו למעלה וזית כדו מלמטה וכשמת נטלו צביו זה בית הבד חה גינה ונפחת גגו של בית הבד שהוא מקום זרעו של העליון: כיסין. ארקולייט. העליון יתן עליו עפר וזרע: פטור. מלשלם דלמי היה ליה למיעבד אגוס הוא: נסנו לו זמן. שראוהו צ"ד שהיה נטעה ואמרו לו סמור: ועל. לתוך גינתו של חבירו: הגיעוך

